

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΑΔΑΣ

Συνταχόμενον υπό του Υπουργείου της Παιδείας ως το κέντρον των παιδικών περιοδικών συγγραμμάτων, αληθώς παρασχόν εις την χώραν ημών υπηρεσίας και υπό του Οικουμενικού Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ως ανάγνωσμα δημοστον και χρησιμώτατον εις τους ταύτας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ	
Εσωτερικού	Εξωτερικού
Έτησια 80.-12.-	Έτησια 90.-15.-
Εξάμηνος 50.-	Εξάμηνος 55.-
Τριμηνος 30.-	Τριμηνος 35.-

Αι συνδρομαί δοχονται την 1ην έκαστου μηνός.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ
ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879
 ΙΔΡΥΤΗΣ — ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΑΟΥ
 Έσωτερικού. Λεπ. 30. Έξωτερικού. Λεπ. 35
 Φόλλα προσφουμένον έκτων, επίσης Λεπ. 30
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
 Όδου Ερμούκου αρ. 38, παρά τὸ Βαρβακίον

Περίοδος Β'. — Τόμος 26ος. Έν Αθήναις, 9 Φεβρουαρίου 1919. Έτος 41ον. — Αριθ. 11

ΧΩΡΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ του ΝΕΣΤΟΡ ΜΑΛΟΤ
 [Βραβευμένο από την Γαλλ. Ακαδημία]

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'. (Συνέχεια)

Αυτό κινούσε την περιέργειά μου και μ' έκανε να συλλογίζουμαι πολλά. "Αν μια φορά ήταν, όπως έλεγε, σε ψηλά скали της κοινοικητής σκάλας γιατί τώρα να βρίσκεται τόσο χαμηλά; "Έλεγε ακόμα πως κι' εγώ αν ήθελα, μπορούσα να ναιτώ, — εγώ που δεν ήμουν τίποτα, που δεν ήξερα τίποτα, που ήμουν χωρίς οικογένεια, που δεν είχα κανένα να με βοηθήσει. Τότε λοιπόν πως κατέβηκε αυτός;

"Αφού άφισαμε πίσω μας τα βουνά της Ωβέρνης, φθάσαμε στην ξεροκαμπιές του Κερσύ. "Ετσι ονομάζονται κάτι μεγάλοι κάμπου, ακανόνιστα κυματιστοί, όπου δεν βλέπεις παρά χωράφι' ακαλλιέργητα κι' εδώ κι' εκεί λίγα δενδράκια. Δεν υπάρχει χώρα πιο θλιβερή και πιο φτωχή. Κι' εκείνο που μεγαλώνει ακόμα την κακή εντύπωση του ταξιδιωτή, είναι που δεν έχει νερό σχεδόν πουθενά. Ούτε ποτάμια, ούτε ποταμάκια, ούτε βάλτοι. Κάπου-κάπου μόνο κοίτες χειμάρρων, στρωμένες με χαλίκια μα ξερές. Γιατί τα βροχίνα νερά εδώ χύνονται σε καταβόθρες, χάνονται κάτω απ' τη γη και μόνο μακρότερα ξαναβγαί-

νουν, για να σχηματίσουν ποτάμια ή πηγές. Στην μέση του κατάξερου αυτού κάμπου, βρίσκεται ένα μεγάλο χωριό, που ονομάζεται Μπαστιν-Μυρά. Εκεί περάσαμε τη νύχτα μας, 'ς ένα μεγάλο, παλιό χάνι.

Πριν πέσουμε να κοιμηθούμε, ο Βιτάλης μου είπε: — "Σ αυτό το χωριό, κι' ίσως 'ς αυτό το χάνι, γεννήθηκε ένας άνθρωπος, που έβαλε να σκοτωθούν χιλιάδες στρατιώτες και που, ενώ άρχισε τη ζωή του υπηρέτης σε σταύλο, τελείωσε πρίγκηπας και βασιληάς. Μυρά ονομάζονταν. Τον έκαμαν "Ηρωα, του έστησαν άγαλμα κι' έδωσαν τ' όνομά του σ' αυτό το χωριό. Τον έγνωρισαν και πολλές φορές μίλησα μαζί του.

Χωρίς να θέλω, μου ξέφυγε μία διακοπή: — "Όταν ήταν υπηρέτης σε σταύλο; — "Όχι, αποκρίθηκε γελώντας ο Βιτάλης, όταν ήταν βασιληάς. Είναι πρώτη φορά που έρχομαι στο Μπαστιν-Μυρά. Στην Νάκολι τον έγνωρισαν, στο παλάτι του, με την αυλή του.

— "Έγνωρισαν σείς ένα βασιληά; — "Ο κύριός μου έβαλε πάλι τα γέλια δυνατωτέρα. Καθόμαστε 'ς ένα πάγκο μπροστά στο σταύλο, με τη ράχη άκουμπισμένη στον τοίχο, που διατηρούσε τη ζέση της ημέρας. Σε μια μεγάλη μουριά, που μας σκέπαζε με το φύλλωμά της, τζιντρίκια τραγουδούσαν το μονότονο άσμα τους. Μπροστά μας, επάνω απ'

τις σκεπές των σπιτιών, τόλδγμο φεγγάρι που μόλις είχε βγή, ανέβαινε σιγά σιγά στον ουρανό. Η βραδιά αυτή ήταν για μας τόσο γλυκεία και αναπαυτική, όσο φλογερή και κουραστική στάθηκε η ημέρα.

«Τίλος ανέγκασε τον Κερσύλη...» (Σελ. 76, στ. α'.)

«Έκρεπε να μαγειρεύουμε για να τρώμε...» (Σελ. 74, στ. β'.)

— Θέλεις να κοιμηθής, με ρώτησε ο Βιτάλης, ή μήπως προτιμάς να σου πω την ιστορία του Μυρά;

— "Ω, την ιστορία!.. σάς παρακαλώ! Μου τη διηγήθηκε διεξοδικά και πολλές ώρες μείναμε, κει στον πάγκο, εκείνος να μου λέει κι' εγώ να τον άκούω, με τα μάτια καρφωμένα στο φεγγαροφώτιστο πρόσωπό του. Τί παράξενα πράγματα, άπίστευτα! Κι' όμως έγειναν, ήταν αλήθεια, δεν ήταν παραμύθι...

"Ω, τότε, δεν είχα την παραμικρή ιδέα από 'Ιστορία. Ποιος να μου μιλούσε γι' αυτή; Η μάνα-Μπραμπερίνα; Δεν ήξερε βέβαια ούτε τι πράγμα είναι! Στο Σιαβνό γεννήθηκε η καιμένη κι' εκεί θα πέθαινε. Ο νοός της δεν είχε πάει ποτέ μακρότερο από τα μάτια της. Και για τα μάτια της, ο κόσμος όλος ήταν έση χώρα έκλεινε ο ορίζοντας, που φαίνονταν απ' την κορφή του βουνού μας, της Άνδούζας.

"Ο δάσκαλός μου όμως είχε ιδη τόσα πράγματα! Μά τ' ήταν λοιπόν στα νεύρα του αυτός ο άνθρωπος; και πως κατόντησε όπως τον έβλεπα στα γεράματά του;

Πρέπει να ομολογήσετε, πως το πρόβλημα αυτό ήταν ίκανό να ξεσηκώσει μια καιδική φαντασία, ζωηρή, ευπνήμενη και περιέργη για θαυμάσια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Ο Γιαντας με το σπινθηρικό παπούτσι
 "Υστερ' από τις άγρονες, τις θλιβερές ξεροκαμπιές, η μήμη μου μου δείχνει μια κοιλάδα δροσερή παντού και πράσινη, — την κοιλάδα του Δαρδού, που την περάσαμε λίγο-λίγο, σιγά-σιγά, γιατί ο πλοῦτος της χώρας έκανε πλοῦσιους και τους κατοίκους της. Σε κάθε μας βήμα λοιπόν μπορούσαμε να δίνουμε παράσταση κι' οι δεκάρες έπεφταν βροχή στο δίσκο του Κάπη.

Ένα γαβύρι κραμαστό, λες και το κρατούσε στην καταχνιά κλωστής άραχνης, υψώνεται άπάνω 'ς ένα μεγάλο ποτάμι, που κυλά σιγά τα κοίμισμένα νερά του. Είναι το γαβύρι του Κουμίσζακ κι' ο ποταμιάς λέγεται Δαρδούας.

Μια πολιτεία καλή, χαλασμένη, με χαϊνάρια, με σπηλιές, με πύργους και μέρ' από τους μισογκρεμισμένους τοίχους ενός μοναστηριού, δενδράκια όπου τραγουδούν τζιντζίκια, — να ο Άγιος Αιμίλιανος.

Μα όλ' αυτά είν' άμυδρά κι' ανακατωμένα στη μήμη μου ενώ σε λίγο παρουσιάζεται ένα θέαμα, που της εντυπώθηκε τότε τόσο ζωηρά, ώστε και σήμερα το ξαναβλέπω σά να ήταν η ίδια όρα.

Είχαμε κοιμηθ' 'ς ένα χωριό κι' είχαμε ξεκινήσει πάλι τα χαράματα.

Πολλήν ώρα περπατούσαμε 'ς ένα δρόμο γεμάτο σκόνη, όταν άξαφνα τα μάτια μας, που δεν έβλεπαν ως τώρα παρά το δρόμο αυτό και τ'άμπελια που τον περιώριζαν, απλώθηκαν ελεύθερα σε μίαν άπεραντη έκταση, λες και σηκώθηκε από μπροστά μας ένα παραπέτασμα, που το άγγιξε κάποιο μαγικό ραβδί.

Ένας μεγάλος ποταμός τριγύριζε κάτω το λδρο που είχαμ' άνοιχθ' και πέρ' από τον ποταμό, οι σκεπές και τα καμπαναρεία μιας μεγάλης πολιτείας έφθαναν ως τη μακρινή καμπύλη του όριζοντα. Στη μέση του ποταμού και 'ς όλο το μάκρος μιας σειράς από προκυματιές, σωριάζονταν αναριθμητά πλοία που, σαν τα δέντρα του λόγγου, ανάκατουαν τα κατάρτια τους, τα σχοινιά τους, τα πανιά τους και τις πολύχρωμες σημαίες του, κυματιστάς στον άέρα. Ακούγονταν υπόκωφα άγκομαχητά άτμομηχανών, κρότοι σιδηρικών, καζανιών, σφυριών, κι' άπάνω απ' όλους, οι κρότοι των άμαξών που έτρεχαν εδω κι' εκεί στις προκυματιές.

— Το Μπορντώ! μου είπε ο Βιτάλης. Για ένα παιδί σαν και μένα, που δεν είχε ιδη ως τώρα παρά φτωχά χωριά και χωροπούλες, το θέαμα ήταν φαντασμαγορικό.

Τα πόδια μου στάθηκαν αυτόματα και τα μάτια μου κοίταζαν μπροστά μου, μακριά, κοντά, όλόγυρα.

Σε λίγο καρρώθηκαν 'ς ένα μέρος: στον ποταμό και στα πλοία που τον έσκέπαζαν. Γιατί εκεί πράγματι έβλεπα μια κίνηση μεγάλη, έν' ανακάτωμα, που τόσο περισσότερο μου άρρεσε, όσο λιγώτερο το καταλάβαινα.

Πλοία, με τα πανιά τους άνοιχτά, ανέβαιναν τον ποταμό, γυρμένα λίγο απ' τη μία μπάντα' άλλα κατέβαιναν' άλλα στέκονταν άκίνητα σά νησιά' άλλα έφερναν βόλτες, χωρίς να βλέπεις τί τάκανε να στριφογυρίζουν έτσι. Ήταν τέλος μερικά, που χωρίς κατάρτια, χωρίς πανιά, μόνο μ' ένα φουγάρο που ζετούλιγε κατά τον ούρανο κούβαρι' από καπνό, έτρεχαν γρήγορα προς κάθε διεύθυνση, άφίνωντάς πίσω τους, άπάνω στο

«Τόν έκαμαν Ήρωα...» (Σελ. 81, στ. 6.)

κιτρινωπό νερό, αλύακια από άστρους άφρούς.

— Είναι η όρα της καλίσροιας, μου είπε ο Βιτάλης, άποκρινόμενος, πριν να τον ρωτήσω, στις άπορίες μου. Αυτά τα πλοία που βλέπεις σαν ξεθαμμένα, σά σκουριασμένα, έρχονται από μακρινά ταξείδι, από την άνοιχτή θάλασσα' άλλα βγαίνουν τώρ' από το λιμάνι' εκείνα που βλέπεις στη μέση του ποταμού να κάνουν γύρους, γυρίζουν στις άγκυρές τους σά τρόπο ώστε να βάζουν πλώρη κατά το ρεύμα. Έκείνα που τρέχουν, σκεπασμέν' από σύννεφα καπνού, είναι ρουμουλκά.

Πόσες λέξεις παράξενες για μένα! πόσες καινούργιες ιδέες!

Όταν έρθάσαμε στη γέφυρα, που ένδωνε τη Μπασιτιή με το άπροντώ, ο Βιτάλης δεν είχε προθέση να παρηκθ' ούτε στο πέμπτο των έρωτήσεων που θα τού έκανα.

Σας είπα, ότι σε καμιά από τις πόλεις, που βρεθήκανε ως τώρα στο δρόμο μας, δεν έμείναμε πολύ, γιατί το μικρό μας «δραματολόγιο» τελείωνε γρήγορα και μάς άνάγκαζε να ζητούμε καινούργιους θεατές καθέμερα. Το Μπορντώ όμως είναι μεγάλη πόλη, όπου η άέντιμη

ομήγυρη ανανεώνουνταν εύκολα κι' όπου μπορούσαμε να δίνουμε, άλλάζοντας μόνο αυνοικία, τρεις-τέσσερες παραστάσεις την ημέρα, χωρίς να μάς φωνάζουν, δικιάς το πάθαμε στο Καρό:

— Μα όλο τα ίδια και τα ίδια; Τα είδαμε, φθάνει!

Άπό το Μπορντώ, θα πηγαίναμε στο Παύ. Το δρομολόγιό μας μάς άνάγκαζε να περάσουμε τη μεγάλη εκείνη έρημιά που απλώνεται απ' τα περίχωρα του Μπορντώ ως τα Ήυρηναία.

Στην άρχη αυτού του ταξείδιου, έπαθα κάτι τι κομικό, που έκαμε τον Βιτάλη να γελάση πολύ και να με κοροϊδάη άλόγητα 'ς όλο το δρόμο ως το Παύ!

Ήταν επτά-όκτώ μέρες που ξεκινήσαμε από το Μπορντώ και, αφού άκλουθήσαμε πρώτα τις όχθες του Γαρούνα, πήραμε το δρόμο του Μόν-ντ-Μαρσα. Εδώ έπαυαν πιά τ'άμπελια και τα λειβάδια κι' άρχίζαν πευκώνες και ρείκια. Λίγο-λίγο τα σπείκια γίνονταν πιό άρνα και πιό φτωχά. Έπειτα βρεθήκαμε 'ς έν' άπέραντο κάμπο, που απλένονταν μπροστά μας, όσο έφθανε το βλέμμα, μ' ελαφρούς κυματισμούς. Ούτε δάση εδω, ούτε πράσινοι άγροί' μακριά μας, μόνο γή σταχτιά' και κοντά μας, τ'ουές όχθους του δρόμου, λιγιστή χλόη και ρείκια ξερά.

— Είκοσι ως είκοσιπέντε λεύγες θα κάμουμε 'ς αυτήτην έρημιά, μου είπε ο Βιτάλης. Κοίταξε μόνο να βαστάζουν τα πόδια σου.

Δεν ήταν μονάχα τα πόδια μου, που έπρεπε να βαστάξουν, παρά και το κεφάλι μου, κι' η καρδιά μου. Γιατί όσο περπατούσα στο δρόμο εκείνο, που λές και δεν θα τελείωνε ποτέ, μ' έκυρίευε μιά μελαγχολία άκατανίκητη.

Άπό τότε, έκαμα πολλά ταξείδια θαλασσινά' και πάντα, βρες σορές βρέθηκα στη μέση του Όκεανου, χωρίς να βλέπω γύρω μου κανένα πανί, ξαναγεννήθηκε μέσα μου η ίδια ανέκφραστη μελαγχολία, που την πρωτοδοκίμασα 'ς αυτές τις έρημιές.

Περπατούσαμε. Κι' όταν μηχανικά κοιτάσαμε γύρω μας, μάς φαίνονταν πως δεν είχαμε προχωρήσει βήμα, γιατί πάντα το θέαμα ήταν το ίδιο πάντα η ίδια στακτερή πεδιάδα, για και μονότονη, πάντα ο ίδιος άδραμος, με τη λιγιστή χλόη στους όχθους και τα ξερά ρείκια.

Μένο κάπου-κάπου περνούσαμε κανένα δάσος μικρό. Ελα εδωε αυτά τα δάσκια δεν έφαιδρουναν την τοποθεσία, όπως γίνεται συνήθως. Γιατί δεν είχαν παρά κελκα, που οι κλώνοι τους ήταν κομμένοι ως την κορυφή. Σ' όλο τους τον κορμό έχασκαν βαθιές χαρακιές, καρωμένες [με σκεπάρνι, κι' από τις

κόκκινες αυτές πληγές έσταζε το ροταίνι τους σαν άσπρα κρυσταλλωμένα δάκρυα. Κι' όταν ο άνεμος περνούσε όρημητικός από τους κουτσουρεμένους κλώνους, έκανε μιά μουσική τόσο θρηνηώδη, που λές κι' άκουγες την ίδια τη φωνή των δυστυχισμένων εκείνων δένδρων, που κλαίγονταν για τις πληγές τους.

Ο Βιτάλης μου είχε πη, ότι ως το βράδυ θα φθάναμε 'ς ένα χωριό, όπου θα μπορούσαμε να κοιμηθούμε. Μ' άραχια να βραδυάζη, χωρίς να βλέπουμε τίποτα που να μάς λήη πως το χωριό ήταν κοντά' ούτε καλλιεργημένα χωράφια, ούτε ζώα να βόσκουν στο γρασιδι, ούτε καπνό στον άέρα, από κλάκι σπιτιού μακρινού.

Ήμουν κουρασμένος από το δρόμο, — απ' το πρωί σχεδόν δεν είχαμε σταθ', — ήμουν άκόμη σκουισμένος από μιά κούραση ψυχική... Άχ, δεν θα φαίνονταν λοιπόν ποτέ το πολυκόρητο χωριό στην άκρη του άτέλειωτου εκείνου δρόμου;

Όσο και αν άνοιγα τα μάτια, όσο κι' αν κοίταζα μακριά, δεν έβλεπα παρά την έρημιά, που οι θάμνοι της μαυρολογούσαν τώρα στο σκοτάδι που κλάκωνε.

Η έλπίδα πως θα φθάναμε σε χωριό πριν νυκτώση, μάς είχε κινή να ταχύνομε το βήμα κι' ο ίδιος ο κύριός μας, αν και συνειθισμένος να περπατή ώρες, επιτέλους κουράσθηκε. Κι' είπα να σταθούμε μιά στιγμή, να ξεκουρασθούμε, στον όχθο του δρόμου.

Εγώ, αντί να καθήσω κοντά του, θέλησα ναναβθ' 'ς ένα μικρό ύψωμα σπαρτόφυτο, που βρίσκονταν ένα κοντά στο δρόμο, για να ιδω από καί-πάνου αν φαίνονταν μακριά κανένα φως.

Φώναξα τον Κάπη γάρθη μαζί μου' ο Κάπης όμως, κουρασμένος, έκαμε κουφό αυτί.

— Φοβάσαι; με ρώτησε ο Βιτάλης.

Ο λόγος αυτός με φιλοτίμησε και ξεκίνησα μονάχος για το βουναλάκι. Δεν ήθελα να με νομίση ο κυριός μου φοβητούρη, αφού μάλιστα δεν αισθανόμουν τον παραμικρότερο φόβο.

Ός τόσο είχε νυκτώσει. Φεγγάρι δεν ήταν στον ούρανο. Μόνα άστέρια σπινθήριζαν και σκορπούσαν το φως τους στον άέρα, γεμάτο από άτμούς ελαφρούς, που το βλέμμα τους διαπερνούσε.

Καθώς πήγαίνα, κοιτάζοντας δεξιά κι' άριστερα, άπάνω και κάτω, παρατήρησα πως στην άτμόσφαιρα της νύκτας εκείνης, τάντικειμενα έπαιρναν άλλόκοτες μορφές. Έπρεπε να συλλογιέμαι, για να γυρίζω τους θάμνους των σπάρτων και κραπάντων κάτι δενδράκια, που σήκωναν εδω κι' εκεί κορμούς στραβούς και κλώνους στριφογυρισμένους. Γιατί από μακριά, αυτοί οι θάμνοι κι' αυτά τα δενδράκια έμοιαζαν με ζωντανά πλάσματα, με όντα κόσμου φανταστικού.

Ήταν παράξενο, μα με το σκοτάδι, η έρημη πεδιάδα μεταμορφώνονταν, λες κι' έγέμιζε από φαντάσματα, από υπερφυσικές όπτασιές.

Μου ήλθε η ιδέα, δεν ξέρω πως, ότι ένας άλλος στη θέση μου ίσως θα φοβόυταν. Δεν ήταν άπιθανο, αφού κι' ο ίδιος ο Βιτάλης με ρώτησε αν φοβόμαι. Ός τόσο εξέτασα τον εαυτό μου και πάλι δεν βρήκα μέσα αυτό το φόβο.

Όσο ανέβαινα την πλαγιά, τα σπάρτα και τα ρείκια γίνονταν πυκνότερα και ψηλότερα. Οι κορυφές τους ξεπερνούσαν συχνά το κεφάλι μου και κάπου-κάπου αναγκαζόμουν να περνώ από κάτω τους.

Όπωςδήποτε, δεν άργησα να φθάσω στην κορυφή. Κοίταξα τότε με προσοχή, μα κανένα φως δεν είδα. Το βλέμμα μου χάνονταν στα σκοτάδια. Τίποτ' άλλο από μορφές άπροσδιόριστες, από παράξενες σκιές, από σπάρτα που απλώναν σε μένα τα κλωνιά τους σαν μακριά ευλόγιστα χέρια, κι' από θάμνους που λές κι' έχόρευαν χειροπιασμένοι.

Αφού δεν έβλεπα τίποτα παρήγορο, άπογκράσθηκα για νακούσω τουλάχιστο έναν ήχο, οποιοδήποτε, το κούγκρισμα καμιάς αγελάδας, το γαύγισμα κανενός σκύλου.

Τίποτα!

Τότε αισθάνθηκα την πρώτη άνατριχίλα. Η σιωπή της έρημιάς μ' έτρόμαξε. Φοβόμουν. (Ήπεται συνέχεια)

ΣΑΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙ
 [Συνέχεια και τέλος' ίδε σελ. 76.]

Σε κάθε βήμα που προχωρούσε, σε καθ' έμποδίο που μ' υπεράνθρωπη προσπάθεια νικούσε, συλλογιζότουμ με πικρα πόσο εύκολότερη θαταν η άνάβαση, αν είχε κι' άλλους μαζί του.

Τρία δ'όκληρα χρόνια πολέμου' έτσι. Κι' έπι τέλους, μίαν αυγή, έφθασε στην κορυφή.

Τι Μεγαλειό είδαν τότε τα μάτια του! Τόση άπόλαυση, τόση ανακούραση αισθάνθηκε σά βρέθηκε τέλος άνοιχτόν όριζοντα, σε καθαρών άέρα, που έννοιωσε δύναμησαν είκοσι χρόνων παλλικάρη ξεκούραστο. Άρχισε άμέσως να φροντίζη για το ύλικό που θα του χρησίμευε για το παλατάκι του. Όλη μέρα άκούραστα πελεκούσε πέτρες' το βράδυ ξεκουράζονταν, θαυμάζοντας τ' άστέρια' κι' έλυκούνταν τότε τους πατριωτές του πουτάν χωιμένοι στο μικρό χωριό.

Λίγο-λίγο όμως η άμορφία του βουνοῦ έπαυσε να τού κινή εξαιρετική εντύπωση, και στη δουλειά δεν είχε πιά την ίδια όρεξη, ίσως από τα γεράματα, ίσως γιατί τον έδασάνιζε η σκέψη πως οι άλλοι μπορούσαν να ζουν εκεί κάτω, τ ό σ ο κ ά τ ω. Σ' ένα χρόνο μέσα, είχε έτοιμη όση ζυλεία κι' όση πέτρα του έ-

χρειαζόυταν. Άρχισε πιά το σκάψιμο για να θεμελιώση το παλατάκι του. Μα και που έσκαβε, η τύχη τώφερε να κοίταξη προς το μοναχικό δρόμο του βουνοῦ, εκείνον που με τόσους αγώνες είχε χαράξει. Όλους αυτούς τους αγώνες, όλους τους κινδύνους πουχε περάσει, τους θυμήθηκε τώρα. Και στην άνάμνησή τους δεν μπόρεσε να μνη' ρωτήση τον εαυτό του, αν η άμορφία του βουνοῦ κι' ο άερας του ύψους άξίζαν τόσες θυσίες. Θυμήθηκε ακόμα με πόσο πείσμα όποστήριζαν οι χωρικοί πως είν' ώραία η ζωή στο χωριό τους, και μ' αγωνία ξαναρώτησε: «Μην είχαν δικη;»

Εμεινε κάμποσο συλλογισμένος, κοιτώντας κατά το χωριό. Έστερα μουρμούρισε:

— Μπορεί να γελάστηκα εγώ... Πρέπει να κοιθθ', να βρω την άλήθεια, πριν κτισω το σπίτι.

Κι' άμέσως, πετώντας απ' το χέρι το τσαπί, άρχισε ένα τρελό τρέξιμο προς το δρόμο. Ω, πόσο γρήγορα έφθασε τώρα στο χωριό, — καθήγορος βλέπετε...

Καταλαγνιασμένος όπως ήταν απ' το τρέξιμο, βρήκε άρκετη ευχάριστη στην τεμπελιά και την άνάπαυση, και δεν ξανασκοτίσθηκε πιά για βουνο.

Μά στα τριανταέξη αυτά χρόνια, οι χωρικοί είχαν αλλάξει. Τους είχε κάμει εντύπωση η άπόφαση του Γιαννιού να φύγη μόνος του για το βουνο' κι' άρχισαν κι' αυτοί, οι νέοι κραπάντων, να βρίσκουν πληκτικό το περιβάλλον του χωριού τους. Πολλές φορές σκέφθηκαν να πάνε κι' αυτοί στα βουνο' να κατοικήσουν, μα λιποψυχούσαν στην ιδέα των κόπων που θα χρειαζόυταν ως να φθάσουν. Κε' έτσι τώρα, μόλις άκουσαν από το Γιαννιό πως υπάρχει άνοιγμένος δρόμος, πήραν την άπόφαση. Του κακού ο γέρο-Γιαννιός τους φώναζε «μην πάτε' θα μετανηστε». Αυτοί πήγαν. Δεν πολυκοίτασαν στην άνάβαση, γιατί άμαλός και απ' τα θερία καθαρισμένος ήταν ο δρόμος τους. Έπειτα ήταν πολλοί και διασκεδάζαν περπατώντας με διάφορα άστεία.

Έτσι στην κορυφή πουχε φθάσει ο Γιαννιός έρείπειο, αυτοί έφθάναν λεβέντες. Κι' έκτισαν την χωροπούλα πουχε όνειρευθ' εκείνος και που δεν αξιώθηκε να την άπολάυση, πέθανε όμως ευχαριστημένος στο μικρό χωριό.

ΠΕΠΟΙΘΗΣΙΣ
 (V. Hugo)

Σάν το πουλάκι ός είμαστε, που 'ς τ' άλοφό κλαδί για λίγο σταματάει καμιά φορά νοιώθει να τρέμουν τα κλωνιά κι' εκείνο τραγουδεί: Έξερει πως έχει πάντα δυό φτερά.

ΤΕΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

ΕΝΑ ΜΟΝΟΙΑΣΜΕΝΟ ΣΠΙΤΙ

(Σάν παραμύθι)

Μία φορά κ' έναν καιρό ήταν ένας άνθρωπος που τον λέγανε Χρηστάκης. Είχε μία καλή γυναίκα, και οι δύο τους ζούσανε στο μοναχικό εξοχικό σπιτάκι τους και χαίροντανε την ευτυχία τους, δίχως να τους νοιάζει για πλούτια και για χρόνια.

Ένα βράδυ η γυναίκα του Χρηστάκη είπε στον άντρα της:

— Άντρα μου έχω μία ιδέα. Έχουμε δυό αγελάδες. Τι τις θέλουμε; δεν παίρνεις τη μία να την πουλήσεις στη χώρα; Η άλλη φτάνει για να μας δίνει το γάλα και το βούτυρο που μας χρειάζεται.

— Δίκιο έχεις, είπε ο Χρηστάκης.

Και την άλλη μέρα πήρε την αγελάδα του και κατέβηκε στη χώρα για να την πουλήσει. Μά για την κακή του τύχη, δεν γένηκε αγορά εκείνη τη μέρα κι έτσι ο φτωχός ξαναπήρε, σέρνοντας την αγελάδα του, το δρόμο του σπιτιού του.

Σε κάμποση ώρα ένοιωσε κάποια κούραση και κάθισε λιγάκι να ξεκουραστεί. Βλέπει και περνάει από μπρός του ένας άνθρωπος, που πήγαινε στη χώρα μ' ένα άλογο θρεμμένο και με όλα του τα ζάρτια στην εντέλεια.

«Ο δρόμος είναι μακρός κ' η νόχτα πλάκωσε, συλλογίστηκε ο Χρηστάκης, κι αύριο θα χρειαστή να κάνω άλλο τόσο δρόμο, πάλι κ' έλα, σέρνοντας την αγελάδα μου. Άχ και να είχα ένα τέτοιο άλογο!» Ο, τι μου χρειάζεται ισα-ισα. Θάμπαινα στο χωριό μου καβέλλα σαν το δήμαρχο».

— Έ! πατριώτη, φώναξε, αλλάζουμε;

Ο ζωέμπορος φάνηκε πρόθυμος, και στο λεπτό ο Χρηστάκης άλλαξε την αγελάδα του με τώμορο το άλογο.

Αμα το καθάρισε όμως, σαν να το μετάνοιωσε λιγάκι. Ήταν περασμένος και βαρύς, βλέπετε, και τάλογο ζωηρό και φοβηταίρικο. Τσίτωνε ταυτιά του στο παραμικρό και στηλώνουνταν τα πινιά του στην πιδ μικρή πέτρα που τον κτύποσε στο νύχι.

«Χαμένο χτήμα», συλλογίζονταν, όταν εξαφνα βλέπει ένα χωριάτη που εσπρώνει μπρός του ένα παχύ θρεπτό γουρούνι, που από το πάχος ή κοιλιά του σερνότανε στο χώμα.

Μία και δυό, ο καλός σου ο Χρηστάκης δίνει τάλογο και παίρνει το χοίρο.

Ήταν κερδεμένος βέβαια, μά για την κακή του τύχη, λογάρισε πάλι χωρίς τον ξενοδόχο, δηλαδή το χοίρο. Το γουρούνι ήταν κουρασμένο και δεν ήθελε ούτε να το κουνήσει. Ο Χρηστάκης το μίλησε, το παρακάλεσε, τώδρισε. Τιποτα. Τώ-

συρε από το μούτρο, τώσπρωξε από πίσω, το κτύπησε παντού. Χαμένος κόπος.

Δεν ήξερε πιά τι να κάνει, όταν περνάει μπρός του μία γρήουλα, σέρνοντας μία γίδα κηδηγήτη, που σου μάγευε τα μάτια με τα τρελλά παιγνίδια της.

— Να τι μου χρειάζεται, φώναξε ο Χρηστάκης. Καλύτερα μιά κατσικά εύθυμη και κηδηγήτη παρά αυτό το βρώμικο και ήλιθιο γουρούνι.

Και με μιάς κάνει τράμπα το γουρούνι του με την κατσικά.

Πήραν το δρόμο για το σπίτι. Η κατσικά τραβούσε τον Χρηστάκη, που γελούσε με τις τρέλλες της. Μά δεν είχε πιά τα νιάτα του και σε μισή ώρα, τα πόδια του κοπήκανε.

— Α στο καλό, φώναξε λαχανιασμένος. Ποιος θα με γλυτώσει απ' αυτό το διαβολόπουλο;

— Αν θέλεις, πατριώτη, τα σιάζουμε, του λέει ένας χωριάτης, περαστικός εκείνη την ώρα. Κοίταξε αυτή τη χήνα που κρατώ. Θα είναι παχιά. Καλύτερα βέβαια αξίζει παρά η τρελλοκατσικά σου.

— Αλλάζουμε, λέει ο Χρηστάκης. Και αλλάζει την κατσικά με τη χήνα.

Μά η χήνα ήταν κακός σύντροφος. Μόλις ένοιωσε πως τη σήκωσαν από τη γη, άρχισε να τσιμπά με τη μύτη της, να χτύπη τα φτερά της. Δεν ήθελε να πάη μαζί. Ο Χρηστάκης κατακουράστηκε και στο πρώτο κτήμα που βρήκε μπροστά του, άλλαξε τη χήνα του με ένα άμορο κέκορα. Τώρα ήταν ευχαριστημένος.

Μόνο που η νόχτα σίμωνε, κι ο Χρηστάκης που είχε βγῆ με την αυγή στο δρόμο, βρίσκονταν τώρα νηστικός κι άπένταρος. Ο δρόμος ήτανε πολύς ακόμα κι ο κατομοίρης ένοιωσε την κοιλιά του να του παίζει λογιών λογιών λαλούμενα. Έπρεπε να πάρη μιά απόφαση, κι ο φτωχός ο Χρηστάκης, στην πρώτη ταβέρνα που βρήκε, πουλήσε τον πετεινό ένα τάλληρο και τώραγε δλο γιατί πεινούσε τρομερά.

— Το κάτω-κάτω, είπε, τι θα με ωφελοῦσε ίαχω ένα πετεινό κι' εγώ να πεθάνω από την πείνα;

— Αρχίσε να ζυγώνη στο σπῆτι του και τότε μόλις κατάλαβε σε τί χάλια γύριζε απ' το ταξίδι.

Πριν νάμπη σπῆτι του, σταμάτησε στην πόρτα ενός γειτόνου του, του μαστρο-Πέτρου του Ψαρρή και του διηγήθηκε με το νι και με το σῆγμα, δ, τι το συνέβη.

— Ωραία δουλειά έκανες γείτονα, του λέει ο μαστρο-Πέτρος να δοῦμε όμως πως θα το πάρη και η γυναίκα σου.

— Μπα, είπ' ο Χρηστάκης, η γυναίκα μου είναι τόσο καλή που δε θα πῆ ούτε λέξη.

(Έπεται το τέλος) Σ. ΜΑΥΡΙΑΝΣ

Η ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΝΗΣΟΣ

(Μυστήριομα από ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝΙ

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ'. (Συνέχεια)

— Σάν ένα μεγάλο εγκληματία βέβαια συμπλήρωσε ο πλοίαρχος Νέμος, που στα χείλη του φάνηκε πάλι ένα χαμόγελο περιφρονητικό. Ναι, σάν ένα αντάρτη, έναν έχθρο της ανθρωπότητας! Ο μηχανικός δεν αποκρίθηκε.

— Λοιπόν; δεν είν' έτσι;

— Δεν θα κρίνω εγώ τὸν πλοίαρχο Νέμο, αποκρίθηκε ο Κύρος Σμιθ, τουλάχιστο για την περασμένη του ζωή. Άγνωσθ, όπως όλος ο κόσμος, ποιά ήταν τα ελατήρια αυτής της ανταρσίας και δεν μπορώ να κρίνω τα ποτελέσματα χωρίς να γνωρίζω τα αίτια. Εκείνο μόνο που γνωρίζω είναι, ότι ένα ευεργετικό χέρι ήταν απλωμένο διαρκώς απάνω μας, από τη στιγμή που φθάσαμε στη νῆσο Λίγκολν, ότι όλοι χρωστοῦμα τη ζωή μας 'ς έναν άνθρωπο καλό, αγαθό, δυνατό, κι' ότι ο καλός αυτός άνθρωπος είσθε σεις, πλοίαρχε Νέμε!

— Ναι, εγώ είμαι! αποκρίθηκε ήσυχα ο πλοίαρχος.

Ο Κύρος Σμιθ κι' ο Γεδεών Σκίλεττ είχαν σηκωθεί. Οι σύντροφοί τους είχαν πλησιάσει. Κι' η σύγνομοσύνη που ξεκείλιζε απ' τις καρδιές τους, θα φανερόνουνταν τώρα με κινήματα και με λόγια...

Αλλά ο πλοίαρχος Νέμος τους έσταμάτησε μ' ένα νεύμα και, με φωνή πιδ συγκινημένη βέβαια απ' όσο ήθελε, τους είπε:

— Αφού πρώτα μάκούσετε!

Τότε, με λίγα λόγια, καθαρά και βιαστικά, τους διηγήθηκε ολόκληρη τη ζωή του.

Σύντομη ήταν η ομιλία του κι' όμως αναγκάστηκε να συγχαντρώση όση δύναμη του έμεινε, για να την αποτελειώσει. Ήταν φανερό πως επάλευσε με μιά μεγάλη εξάντληση, που του κάκου προσπαθούσε να τη νικήση. Πολλές φορές ο Κύρος Σμιθ του έκρότεινε να διακόψη για να ξεκουρασθῆ, μά κείνος κουνούσε το κεφάλι σαν άνθρωπος που η επαύριον δεν του άνηκε, κι' όταν ο ρεκόρτερ του επρόσφερε τις περιποιήσεις του:

— Περιτίττο, του αποκρίθηκε, οι ώρες μου είναι μετρομημένες.

Ο λεγόμενος πλοίαρχος Νέμος ήταν κάποιος Ίνδος πρίγκηπας Δακκάρ, γυιός ενός μαχαραγιά της ανεξάρ-

(*) Η ιστορία του Πλοίαρχου Νέμου δημοσιεύθηκε πραγματικώς με τὸν τίτλο «Εἰκοσι χιλιάδες λίβρες κάτω από τις θάλασσες». Έτσι λοιπόν έχει τη θέση της η ίδια παρατήρηση που έγινε και στην ιστορία του Άρθουρ, δλο με την ομοίωσιν μερικῶν γεγονότων. Οι αναγνώστες δς κοιτάζουν τη σημείωση που δημοσιεύθηκε τότε (Διάκκ. 1918, φυλλ. 12, σελ. 98, στ. γ.)

τηνης τότε χώρας Μκουντελκούνε κι ανεφίος του ήρωα της Ίνδης Τίππο-Σαίμπ. Ο πατέρας του, από δέκα χρόνων παιδί, τον έστειλε στην Εὐρώπη, για να λάβη εκεί μια τελεία ανατροφή και πάντα με την ελπίδα πως θα μπορούσε μιά μέρα να πολεμήση, με Ισα όπλα, εκείνους που έπίεζαν την πατρίδα του.

Από τα δέκα ως τα τριάντα του χρόνια, ο πρίγκηπας Δακκάρ, θαυμάσια προικισμένος από τη φύση, μεγάλος στο νοῦ και στην καρδιά, έμαθε ένα σωρό πράγματα κι' έσπούδασε κατάβαθα επιστήμη, φιλολογία και τέχνη.

Ο πρίγκηπας Δακκάρ ταξίδεψε ολόη την Εὐρώπη. Η καταγωγή του κι' η περιουσία του τον έκαναν περιζήτητο, αλλά οι μαγνήτες του κόσμου, διασκεδάσεις και παραλυσίες, δεν τον έτράβησαν ποτέ. Νέος κι' ώμορφος, ζεινε φρόνιμος, σοβαρός, έγκρατης, με τη δίψα πάντα της σπουδής και μ' έν' αμείλιχτο αίσθημα στην καρδιά.

Γιατί ο πρίγκηπας Δακκάρ μισούσε. Μισούσε τη μόνη χώρα όπου δεν θέλησε ποτέ να πατήση το πόδι του, μολοντι εκεί τον περίμενε η φιλικότερη υποδοχή. Μισούσε την Άγγλία και τόσο περισσότερο, όσο, σε πολλά πράγματα, την εθαίμαζε.

Έτσι ο Ίνδος αυτός εκλείνε μέσα του όλο το μίσος της φυλής, το άγριο μίσος που αισθάνεται ο νικημένος για τον νικητή. Ποτέ του δεν συχώρεσε την επιδρομή του ξένου. Μεγαλωμένος με ιδέες επανορθώσεως κι' εκδικήσεως, μη συλλογίζόμενος άλλο στον κόσμο παρά την κοινητική του πατρίδα, που την έδεναν άγγλικές αλυσίδες, ο πρίγκηπας αυτός, από την ήρωική οικογένεια του Τίππο-Σαίμπ, δεν θέλησε να πατήση ποτέ στην καταραμένη γι' αυτόν Άγγλία, που είχε υποδουλώτη την αγαπημένη του Ίνδια.

Ο πρίγκηπας Δακκάρ είχε γίνει καλλιτέχνης που βρίσκει στα θαύματα των Τεχνών την ευγενικότερη απόλαυση σοφός, που κανένα μυστήριο της Επιστήμης δεν του είναι ξένο και πολιτικός μορφωμένος μέσα στις Εὐρωπαϊκές αὐλές. Στα μάτια εκείνων που τον παρατηρούσαν επιπόλαια, φαινονταν ίσως σαν ένας από τους κοσμοπολίτες εκείνους, που θέλουν να τα μαθαίνουν όλα μά που δεν έννοσθν να φοσιωθθν σε τίποτα ή σαν ένας από τους τετραπλουτούς εκείνους περιηγητές, που γυρίζουν ολόενα τον κόσμο χωρίς νάνηκουν σε πατρίδα.

Τίποτα απ' αυτά! Ο καλλιτέχνης αυτός, ο σοφός, ο πολιτικός, είχε μείνει κατάβαθα Ίνδος. Η μόνη του ελπίδα, ο μόνος του πόθος ήταν να μπορέτη μιά μέρα να εκδικήση την πατρίδα του, να διαδῆ τον ξένο, να της ξαναδώση την ελευθερία, την ανεξαρτησία.

Έτσι ο πρίγκηπας Δακκάρ έγύρισε στο Μκουντελκούνδ το 1849. Παντρεύθηκε με μιά Ίνδιάννα, από άριστοκρατική οικογένεια, που κι' αυτής η καρδιά αιμάτωνε για τις συμφορές της πατρίδας. Έχαμε δυό παιδιά, που τα ελάτρευε. Η οικογενειακή ζωής ευτυχία δεν τον έκαμνε να ξεχάση τη σκληριά των Ίνδων. Επερίμενε την ευκαιρία. Παρουσιάσθηκε.

Ο άγγλικός ζυγός είχε αρχίσει, φαίνεται, να καταβλήθη πάρα πολύ τους Ίνδους. Ο πρίγκηπας Δακκάρ επήγε με το μέρος των δυσχερετημένων. Κατόρθωσε να τους μεταδώση όλο το μίσος που εκόχλαζε μέσα του εναντιον του ξένου. Τριγύρισε όχι μόνο τις ανεξάρτητες ακόμα χώρες της Ίνδικης, αλλά κι' εκείνες που τις κυβερνούσαν Άγγλοι. Εαναθύμισε τις μεγάλες ημέρες του Τίππο-Σαίμπ, που έπρεσε ήρωικά στο Σεριγκαπατάμ, υπερασπιζόμενος την πατρίδα του.

Το 1857 η μεγάλη επανάσταση ξέσπασε. Ο πρίγκηπας Δακκάρ έγινε η ψυχή της. Αυτός την διοργάνωσε. Πλούτη, ικανότητα, όλα ταξίερωσε 'ς αυτή. Πολέμησε στην πρώτη γραμμή. Κινδύνευσε την ζωή του σαν τον τελευταίο από τους γενναίους εκείνους, που σηκώθηκαν για να...

ελευθερώσουν την πατρίδα πληγώθηκε δέκα φορές σε είκοσι μάχες, μά δεν μπόρεσε να βρῆ τον ένδοξο θάνατο, όταν κι' οι τελευταίοι στρατιώτες της Άνεξαρτησίας έπεσαν από σφαίρες άγγλικές.

Ποτέ η κυριαρχία της Άγγλίας στην Ίνδική δεν ένκινδύνευσε σοβαρώτερα κι' αν, όπως είχαν ελπίζει, οι επαναστάτες λάβαιναν βοήθεια απέξω, ή Άσία θα ελευθερόνουνταν για πάντα από τη βρετανική επιρροή.

Τὸνομα του πρίγκηπα Δακκάρ έγινε τότε διάσημο. Ο ήρωας που το έφερε, δεν κρύφθηκε παρά πολέμησε φανερά. Το κεφάλι του επικηρύχθηκε, κι' αν δεν βρέθηκε προδότης για να το παραδώση και να πάρη τη μεγάλη άμοσθή, ο πατέρας του, η μητέρα του, η γυναίκα του, τα παιδιά του πλήρωσαν γι' αυτόν, πριν μάθουν ακόμα τους κινδύνους που εῖς αιτίας του έτρεχαν...

Ακόμη μιά φορά, το Δίκιο νικήθηκε από τη Δύναμη. Αλλά ο πολιτισμός δεν υποχωρεί ποτέ και φαίνεται πως παίρνει όλα τα δικαιώματα από την άνογνη. Οι επαναστάτες νικήθηκαν κι' η χώρα των Μαχαραγιαδων έπεσε καλή στην εξουσία της Άγγλίας, πιδ καταθλιπτική κι' από πρώτα.

Ο πρίγκηπας Δακκάρ, που δεν μπόρεσε να σκοτωθῆ, γύρισε στα βουνά του Μκουντελκούνδ. Εκεί, ολόμυνος τώρα, αιθάνθηκε απέχθεια κι' άηδία για κάθε τι ανθρώπινο. Κι' αυτό το όνομα άνθρωπος του έκανε πρίκη. Έμίσησε τον πολιτισμένο κόσμο, αποφάσισε να τον εξαταλείψη για πάντα, έμάζεψα τα λείψανα της παρουσίας του, πήρε μαζί του καμιά εικοσαριά από τους πιστούς του συντρόφους και μιά μέρα χάθηκαν όλοι.

Πού είχε πάει λοιπόν ο πρίγκηπας Δακκάρ να βρῆ την ανεξαρτησία, που ο κατοικημένος κόσμος του την άρνήθηκε; Κάτω απ' τα νερά, στα βάθη της θάλασσας, εκεί όπου κανένας δεν μπορούσε να τον ακολουθήση!

Τὸν πολεμιστή είχε διαδεχθῆ ο σοφός. Κάποιος έρημονῆσι του Βίρηνικου του, έχρησήμευσε για να στηση το ναυπηγείο του, και κεί ένα υποβρύχιο κατασκευάσθηκε κατά...

τά σχέδια του. Με τρόπους, που μιά μέρα θα γνωσθθν, χρησιμοποίησε την άκαταμέτρητη μηχανική δύναμη του ηλεκτρισμού και μπόρεσε να δώση, με τον ηλεκτρισμό μόνο, στο πλοίο του, την κινητική, τη φοιτιστική και τη θερμανική δύναμη που χρειάζονταν. Η θάλασσα με τους ανεξάντλητους θησαυρούς της, με τα πελώρια μαστόφρα της, με τα φύκια της, με δ, τι είχε αυτή αλλά και με δ, τι οι άνθρωποι είχαν χάση εκεί μέσα, — η θάλασσα έπαρκοῦσε με το παραπάνω στις ανάγκες του πρίγκηπα και των συντρόφων του. Κι' αυτό ήταν η εκπλήρωση του πιδ μεγάλου του πόθου, γιατί δεν ήθελε να έχη καμιά επικοινωνία με τη γῆ, με τον κόσμο.

Όνομάσε το υποβρύχιο του Ν α υ τ Ι λ ο, ονομάσθηκε ο ίδιος Η λ ο ι α ρ χ ο ς Νέμος και χάθηκε στα βάθη των θαλασσών. (Έπεται συνέχεια)

Πλοίαρχε Νέμε, μά, ξεητάσε; ... (Σελ. 77, στ. α')

